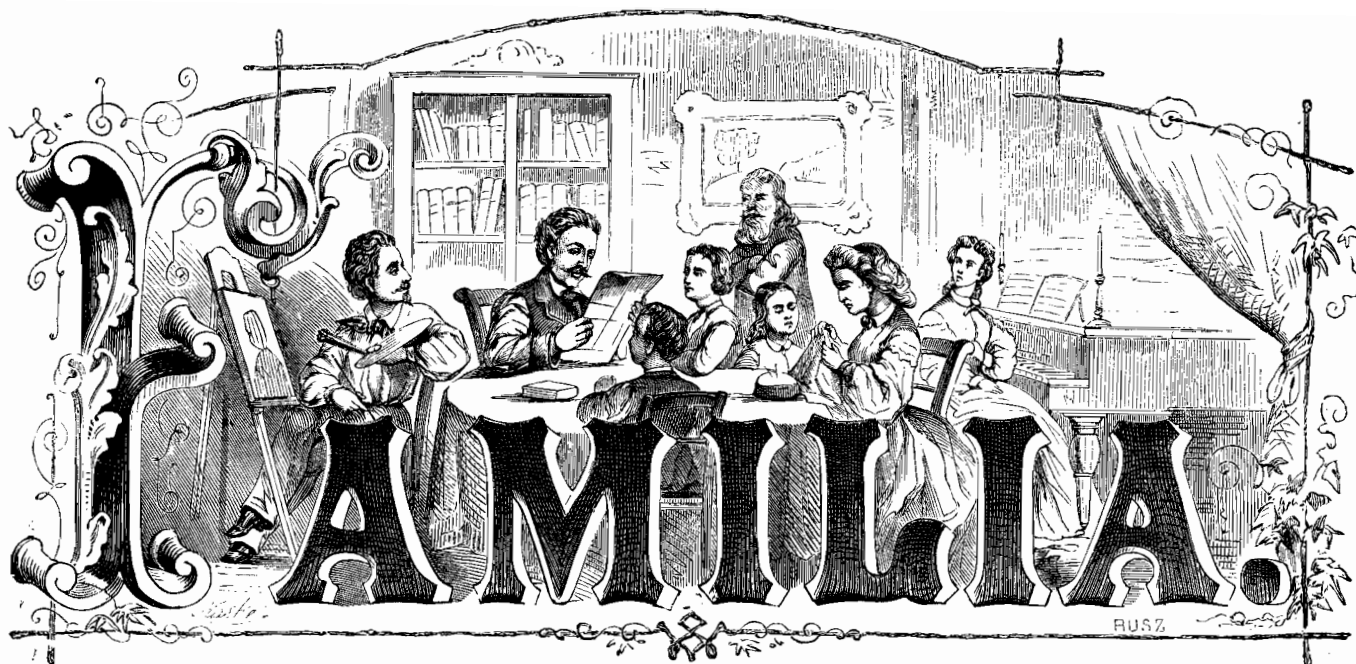

Beletristica, sciintie, arte, viétia sociala, moda.

Pesta Domineca 2/14 fauru	Va esi in ffa-care do- mineca, cu portrete si alte ilustratiuni. In ffa-care anu pre- numerañtii capeta dóue tablouri pompóse.	Pretulu pentru Austria pe jan. — jun. 4 fl. pentru ta- blou 80 cr Pentru Romania pe jan. — jun. unu galbenu, pentru tablou trei sfanti.	Nr. 5.	Cancelari'a redactiunii Strata lui Leopoldu Nr. 4., unde sunt a se adresá manuscriptele si banii de prenumerañtione.	Prenumeratiunile se potu face la tóte poste- tele. Pentru Roman'i'a in librari'a dloru Socecu et.comp in Bucuresci.	Anulu V 1869.
--	---	--	-------------------------	---	--	--

Sér'a de San-Vasiu in Maramuresiu.

(S'a cetitu in societatea Petru Maioru.)

In ainte d'a vi presintă sér'a de San-Vasiu, ilustrata de capritiele sale din Maramuresiu, permiteti-mi a sacrá câte-va consideratiuni generale in favorulu aceluor eleminte fecunde ale vietii poporului romanu, cari, dupa modest'a mea parere, singure inca aru fi destule pentru a compune oglind'a multu fidela a trecutului si in mare parte a presintelui nostru natiunalu.

Avem a nutrí interesu pentru totu ce este natiunalu.

Si ce ar' poté fi mai natiunalu in viét'i'a poporului romanu decâtu datinele in legatura cu poesi'a lui cea dulce, melancolica; repetiescu, in legatura cu acea poesia plina de frumsétia si armonia, care incanta pe romanu si e admirata de strainu? Câ-ci sunt forte putiene datinele nóstre, cari sê n'aiba unu puntu de inpreunare cu poesi'a poporala. Cine nu cunósce rolulu descantârilor, acésta puncte de flori, ce ne conduce din lumea romanteca si plina de misterie a datineloru in raiulu poesiei, séu vice-versa.

Poesi'a si datinele, aceste creatiuni admirabile ale geniului natiunalu, ni deschidu santuariulu vietiei, — ele ni dau in mana firulu cugetârii — si bilanti'a culturai unui poporu.

Am auditu pe multi plangundu-se, câ n'ave-

mu date destule pentru a dá in man'a romanului cartea trecutului séu intréga si completa — astufelu precum a scrisu-o condeiu — fatalu séu cum a fostu — alu evenemintelu din tempurile apuse.

Este adevetu, — vitregitátile tempuriloru au consumatu o mare si inportanta parte a documintelu, ce aru poté reversá lumin'a adevetului a sup'r'a multoru epoce si cestiuni oscure, cari adi se paru a fi inca totu atâte enigme in domenu istoriografiei romane.

Cu ce amu poté óre supliní mai bine, mai cu succesu acésta perdere mare natiunala? Care si unde este materi'a, ce ar poté astupá cu demnitate lacunele, ce casca pre paginele trecutului nóstru?

Mérge cei chiamati, ma sê ustenimu toti câti ne interesâmu de produptele geniului romanu, — sê mergemu si sê intrâmu in cas'a ori in cortulu tieranului romanu, sê urmarimu cu atentiunea nóstra pe toti membru familiei lui — in toti pasii, la tóte ocupatiunile lor; — sê-i vedemu érn'a, primavér'a, vér'a si tómn'a; sê ascultâmu doinele triste si de bucuría, cantecele lor despre trecutu; sê nu lipsimu din siedietori, de la logodiri, nunti, botediuri si de la inmormentâri; — apoi in legatura cu aceste sê fimu martori acteluor misterióse, ce se seversiescu la díle mari, la ocasiuni solemne in tóte patru partile anului: sê contem-

dar de cumva nu-mi vei plăti, ti-voiu intentă procesu. Cavalerulu se mania cumplitu, se escusă, că dinsulu n'a sarutatu decâtu numai fruntea copilei, si in urma nu plăti nimica. Meseriasulu merse la tribunalu si insinuă procesu in contr'a cavalerului Gardemond. Peste câte-va zile pertractarea se tienu in publicitate. Advocatul copilei dîse între altele aceste: „Domniloru! trebuie să vi facu o definițiune a sarutării? Sarutarea se pôte definiă in atâte forme ca amorulu. Sarutarea e simbolulu amorului. Preotulu saruta crucea, ce represinta pre Domnedieu, mam'a si-saruta copilulu, zefirulu saruta ro'a, fluturulu saruta flôrea, mirele si-saruta mirés'a, dar si Iud'a a sarutatu pe Mantuitorulu, candu l'a vendutu. Cavalerulu de Gardemond a sarutatu pe Jeanette, dar sarutarea ast'a fû sarutarea lui Iud'a, declaratiunea unui semiementu, ce cavale-ulu — ca barbatu inoratu n'a fostu in dreptu se nutreșca. Presupunendu, că Jeanette ar fi permis cavalerului sê o sarute in linisce, ce ar fi fostu rezultatulu acestei sarutări? Trebuie sê rosiescu, dniloru, de cumva cugetu ce s'ar fi potutu intemplă, decă clientel'a mea indiestrata cu scutulu virtutii n'ar fi protestatu in contr'a acestui atentatu de onóre. Este ôre permis, ca tribunalulu sê lase nepedepsita amagirea inocentiei, sê-si inchidia ochii la vederea acestei inveninări a animei? Da, tribunalulu sê pedepsesca asemenea sarutări, cari sêmene cu uvertur'a unei opere triste. Decă veti face acést'a, domniloru, atunci perdéu'a a supr'a unei tragedii teribile neci odata nu se va aredică. Legea pedepsesce atentatulu de crima, trebuie sê pedepsesca si pre acél'a, carele a comisu atentatu in contr'a inocintiei!“ Aplause frenemara dupa acést'a vorbire. Advocatul acusatului replică astfel: „Clientulu meu e unu cavaleru, carele a petrecutu mai multi ani in orientu. In unele provincie ale orientului sarutarea nu e altu ce-va decâtu o simpla salutare. De exemplu in Tibeth ômenii cand se intelescu pe strada, in locu de a-si luă palariile ca noi, se saruta. Acést'a datina strania dupa unu usu indelungatu, s'a facutu in natur'a clientului meu. Si-a sarutatu fét'a de odaia, ca si cand ar fi voitu sê-i dîca: „Jeanette, tu esti o copila buna, te porti bine, sum multumitu cu tine.“ Dar dvóstra me ve-ti întrebă, că cum i a plesnitu prin minte clientului meu a introduce in Franci'a acést'a datina streina? Dniloru! au nu e domnu fia-cine in cas'a sa? Voiti sê violati habeas corpus-ulu nostru si sê nimiciti sacrele drepturi de casa? Anglesulu aréta cu o superbia la cas'a sa ca la o forterétia; de ce sê nu ni fia permis si nóue a eserciă ôresi-cari drepturi in casele nóstre? De cumva o sarutare ar poté servi de base unui procesu, atunce procesele ar plouă ca torentulu si amu pedepsi pe aceia cari si-aru esprime bun'a-vointi'a loru prin o sarutare, numai pentru că datin'a ast'a la noi nu existe. Iud'a nu pentru acea au vendutu pe Mantuitorulu, că l'a sarutatu; ci l'a vendutu cu tôte că l'a sarutatu, si Iud'a nu pentru sarutarea lui e condamnatu. Pana ce remanemu numai la sarutare, pana atunce amorulu e platonicu, si acést'a nu se pôte pedepsi.“ Publiculu erupse in aplause sgomotóse. Jeanette si a perdutu procesulu, éra sermanulu meseriasiu a platitu spesele.

Gacitura de siacu. De Anastasia Leonoviciu.

vinsu	Dar	nulu	ro-	a	mai	bravu	ci
ma-	li-	'n-	re-	si	fii	te	suntu
ra	a-	o	ra,	mani	Io-	ca-	o
ste	ro-	sió-	pu-	sa-	ó-	Vul-	ma-
cestu	se	Cu	ori	sifu	a-	di-	ra-i
fostu	di-	pa-	ri-	ni-	canu.	ar-	lui
mentu	bra	ca	re	ri	le	é	O!
'n-	a	Ma-	tie-	va	ma-	rea	'n-

Se pôte deslegă dupa saritur'a calului.

Deslegarea gâcituri de semne din nr. 2:

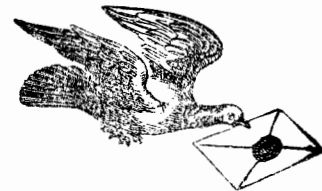
Ferice de acél'a, ce pôte sê-ti vorbésca
Si rece ca o piétra sê stea in fati'a ta;
Acel'a care pôte in ochi sê te privésca,
Si far'a tremurá:

Dar eu privindu la tine, totu sangele-mi inghiatía,
Ca unu columbu se bate in pieptu anim'a mea;
Si vócea mi se stinge, in fati'a-mi e o cétia,
Nu potu a mai vedé.

De I. C. Fundescu.

Deslegare buna primiramu de la dómnele si domnisiórele Luisa Murgu n. Balcu, Maria Gerdanu n. Cernetiu, Corneli'a Cadariu, Emili'a Popea, Amali'a Moldovanu, Laura Ionescu, si de la dnii Stefanu B. Popoviciu, Demetriu Magdu, Stefanu Munteanu si Constantinu Spataru.

POST'A REDACTIUNII.

Cu esemplare complete mai potemu inca sierbí din inceputulu anului presinte.

Dlui I. C. Fundescu. N'amu primitu nimica din cele de multu promise. Asceptámu atâtu poeziile, câtu si corespundintiele din viét'a sociala, artistica si literaria de acolo. Salutare!
„Crucea de piétra“ se va publică îndata ce vomn dispune de locu. Finalulu capitoleloru e facutu cu gustu poeticu.

Versurile neamintite cu ocaziunea ast'a tôte sunt nepublicabile.

Proprietarin, redactoru respundiatoriu si editoriu: **IOSIFU VULCANU.**

Cu tipariulu lui Emericu Bartalits in Pest'a.